Rada
Evropské unie

Brusel 17. března 2020
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2018/0169(COD)

15301/19
ADD 1 REV 1

ENV 1046
SAN 528
CONSOM 341
AGRI 631
CODEC 1803

NÁVRH ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět:	Postoj Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody – návrh odůvodnění Rady

I. ÚVOD

Dne 28. května 2018 přijala Komise legislativní návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody, tzv. nařízení o opětovném využívání vody (dokument 9498/18 + ADD 1 až ADD 6).

Evropský parlament přijal postoj v prvním čtení k návrhu Komise dne 12. února 2019 (dokument 6427/19).

Na zasedání dne 26. června 2019 se Rada dohodla na obecném přístupu k návrhu Komise (dokument 10278/19), jímž poskytla předsednictví mandát k jednání s Evropským parlamentem.

Ve dnech 10. října, 12. listopadu a 2. prosince 2019 se konaly tři trialogy. Souběžně s těmito trialogy se uskutečnilo několik třístranných technických zasedání.

Po analýze tohoto znění za účelem dosažení dohody potvrdil Výbor stálých zástupců dne 18. prosince 2019 konečné kompromisní znění, které bylo výsledkem trialogů (dokumenty 14944/19 + COR1). Potvrzené znění s přečíslovanými ustanoveními bylo téhož dne rozesláno jako PŘÍLOHA dokumentů 15254/19 + COR 1.

Dne 21. ledna 2020 znění potvrdil Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí. Následně téhož dne předseda Výboru pro životní prostředí zaslal dopis předsedovi Výboru stálých zástupců, v němž uvedl, že s výhradou ověření ze strany právníků-lingvistů doporučí Výboru pro životní prostředí a plenárnímu zasedání, aby postoj Rady beze změn přijaly.

Evropský hospodářský a sociální výbor přijal k návrhu stanovisko dne 12. prosince 2018[1]. Výbor regionů přijal své stanovisko dne 6. prosince 2018[2].

II. ÚVOD

Účelem tohoto nařízení je zaručit, aby byla recyklovaná odpadní voda bezpečná pro účely zavlažování v zemědělství, a zajistit tak vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zdraví lidí a zvířat, prosazovat oběhové hospodářství, podporovat přizpůsobování se změně klimatu a přispívat k tomu, aby se koordinovaným způsobem řešil nedostatek vody a z toho plynoucí tlak na vodní zdroje v celé Unii, a přispívat tak rovněž k efektivnímu fungování vnitřního trhu.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

Obecné poznámky

Za účelem dosažení dohody o nařízení o opětovném využívání vody vedli zástupci Rady a Evropského parlamentu neformální jednání v rámci trialogu zaměřená na sblížení jejich postojů. Znění postoje Rady v prvním čtení k nařízení plně odráží kompromis dosažený mezi oběma spolunormotvůrci za pomoci Evropské komise.

---

1 Úř. věst. C 110, 22.3.2019, s. 94.
2 Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 353.

Ohledně cílů nařízení o opětovném využívání vody se Rada a Evropský parlament shodují. V této souvislosti se Rada a Evropský parlament během závěrečného trialogu dohodly na znění nařízení, v němž je zajištěna rovnováha mezi jejich rozdílnými postoji. Na jedné straně si Rada v zájmu zamezení nadbytečné administrativní zátěži přála zajistit jasnost, pokud jde o oblast působnosti nařízení, a dostatečnou volnost pro členské státy, které opětovně využívají vodu pro zavlažování v zemědělství, jakož i pro ty, které ji nevyužívají. Na druhé straně chtěl Parlament posílit harmonizaci pravidel pro opětovné využívání vody v EU, mimo jiné stanovením minimálních požadavků na kvalitu vody a monitorování.

Klíčové otázky

Dohoda, jíž bylo dosaženo v rámci trialogu dne 2. prosince 2019, představuje sblížení postojů Rady a Parlamentu v několika klíčových bodech.

Oblast působnosti

Rada a Parlament se shodují na tom, že minimální požadavky na kvalitu vody a monitorování stanovené v nařízení se týkají pouze používání vyčištěných městských odpadních vod pro účely zavlažování v zemědělství. Ačkoli se však v příloze I nařízení uznává velký potenciál opětovného využívání recyklované odpadní vody k jiným účelům než k zavlažování v zemědělství, stanoví se v ní, že aniž jsou dotčeny příslušné právní předpisy Unie v oblasti životního prostředí a zdraví, mohou členské státy používat recyklovanou odpadní vodu k dalším účelům, jako je opětovné použití pro průmyslové a environmentální účely a pro účely veřejných služeb.

Kromě toho vkládá postoj Rady v prvním čtení do čl. 2 odst. 2 diskreční ustanovení, které umožňuje členským státům přijmout rozhodnutí, že v jedné nebo více oblastech povodí nebo jejich částech není vhodné opětovně využívat vodu pro účely zavlažování v zemědělství. To členským státům, které vodu opětovně nevyužívají, umožňuje zamezit nadbytečné administrativní zátěži, jako jsou náklady spojené s vytvořením administrativní infrastruktury pro povolení.

Zároveň se však v tomto diskrečním ustanovení stanoví způsoby, jak zajistit, aby členské státy svá rozhodnutí řádně odůvodnily, podle potřeby je nejméně každých šest let přezkoumaly a předložily Komisi. Kromě toho čl. 10 odst. 3 ukládá členským státům povinnost zpřístupňovat svá rozhodnutí veřejnosti, a to on-line nebo jiným způsobem. V 7. bodě odůvodnění se dále vysvětluje, že cílem nařízení je v náležitých a nákladově efektivních případech usnadnit zavádění opětovného využívání vody pro zavlažování v zemědělství. Tento bod odůvodnění rovněž poukazuje na to, že nařízení by mělo být dostatečně flexibilní, aby zajistilo, že členské státy, které vodu k opětovnému využití pro zavlažování v zemědělství nevyužívají, budou muset stanovená pravidla uplatňovat pouze tehdy, pokud tuto praxi zavedou později.

Kromě toho Rada a Parlament uznávají, že je důležité umožnit v oblasti opětovného využívání vody inovace, přičemž je třeba se vyhnout narušení hospodářské soutěže. Z těchto důvodů postoj Rady v prvním čtení v čl. 2 odst. 3 stanoví, že za určitých podmínek se výzkumné a pilotní projekty mohou od uplatňování tohoto nařízení odchýlit.

Ustanovení čl. 2 odst. 4 dále poukazuje na to, že nařízení o opětovném využívání vody se použije, aniž je dotčen právní rámec pro hygienu potravin stanovený v nařízení č. 852/2004.

Článek 2 zároveň zohledňuje multibariérový přístup, neboť uvádí, že nařízení o opětovném využívání vody nebrání v tom, aby provozovatelé potravinářských podniků získali požadovanou kvalitu vody za účelem dodržení nařízení č. 852/2004 tím, že v následující fázi použijí několik možností úpravy vody buď samostatně, nebo v kombinaci s dalšími možnostmi bez úpravy, nebo aby pro zavlažování v zemědělství využívali jiné alternativní vodní zdroje. V této souvislosti je třeba uvést, že čl. 5 odst. 4 písm. c) stanoví, že v plánu řízení rizik pro opětovné využívání vody je třeba zejména určit doplňující bariéry v rámci systému pro opětovné využívání vody a stanovit jakékoli další požadavky, jejichž splnění je nezbytné za místem dodržování hodnot pro zajištění bezpečnosti systému pro opětovné využívání vody, případně včetně podmínek souvisejících s distribucí, uchováváním a využíváním, a určit strany odpovědné za plnění těchto požadavků. Odkaz na bariéry je uveden rovněž v příloze I oddíle 2 bodě 1.

Kromě toho nebyla do kompromisního znění zahrnuta změna navržená Parlamentem za účelem zavedení odpovědnosti pro provozovatele zařízení pro recyklaci vod v případě nedodržení předpisů, neboť se mělo za to, že spadá mimo oblast působnosti. Navíc by bylo v praxi velmi obtížné prokázat, že recyklovaná odpadní voda způsobila kontaminaci půdy nebo plodin.

Minimální požadavky na kvalitu vody a monitorování

Nařízení o opětovném využívání vody má současně za cíl chránit zdraví lidí a zvířat a životní prostředí stanovením minimálních požadavků jak na kvalitu recyklované odpadní vody, tak i na monitorování jejich dodržování v kombinaci s harmonizací hlavních prvků řízení rizik.

Uvedené minimální požadavky jsou stanoveny v příloze I a příloze II nařízení. Tyto přílohy jsou výsledkem usilovné práce odborníků, mimo jiné ze Společného výzkumného střediska (JRC). Vzhledem k tomu, že technická práce musí mít přednost před politickými hledisky, Rada a Parlament se v rámci trialogů dohodly, že bude provedeno pouze několik změn uvedených příloh, které následně potvrdilo i Společné výzkumné středisko. V zájmu srozumitelnosti byla také do tabulky 1 v příloze I doplněna poznámka pod čarou, která zní: „Pokud stejný druh zavlažované plodiny spadá do několika kategorií uvedených v tabulce 1, použijí se požadavky nejpřísnější kategorie.“ Rada a Parlament se dále dohodly na ustanovení o validačním monitorování. Podle tohoto ustanovení je validační monitorování třeba provést ve všech případech, kdy je vybavení modernizováno a kdy je přidáno nové vybavení nebo procesy. Validační monitorování se navíc musí provádět pouze u nejpřísnější třídy kvality recyklované odpadní vody.

Kromě toho pravomoc svěřená Komisi, aby přijímala akty v přenesené pravomoci za účelem přizpůsobení hlavních prvků řízení rizik technickému a vědeckému pokroku (čl. 5 odst. 5 první pododstavec), jakož i akty v přenesené pravomoci doplňující nařízení za účelem stanovení technických specifikací řízení rizik (čl. 5 odst. 5 druhý pododstavec), zajistí, aby nařízení neztrácelo na aktuálnosti. V čl. 11 odst. 5 se dále uvádí, že Komise musí za konzultace s členskými státy stanovit pokyny pro uplatňování nařízení v praxi. Komise je povinna tyto pokyny předložit do dvou let od data vstupu nařízení v platnost. Harmonizace vyplývá také z čl. 6 odst. 5, kterým se stanoví, že příslušné orgány musí žadateli o povolení sdělit předpokládané datum rozhodnutí o žádosti do 12 měsíců. Dále na základě článku 15 musí členské státy, které opětovně využívají vodu pro zemědělské účely, stanovit pravidla pro sankce za porušení nařízení a přijmout veškerá opatření nezbytná pro zajištění jejich uplatňování. Členské státy musí tato pravidla a opatření, jakož i veškeré následné změny, které se jich budou týkat, oznámit Komisi do čtyř let od vstupu tohoto nařízení v platnost.

Postoj Rady v prvním čtení nestanoví minimální požadavky pro znečišťující mikrolátky ani mikroplasty. V příloze II bodě B odst. 6 písm. e) však upřesňuje, že znečišťující mikrolátky a mikroplasty jsou látky, které nově vzbuzují obavy, pokud jde o kvalitu vody, a je třeba jim při posouzení rizik věnovat zvláštní pozornost. Kromě toho jsou v čl. 12 odst. 2 písm. d) zmíněny látky, které nově vzbuzují obavy, jako aspekt, kterému musí Komise při hodnocení věnovat zvláštní pozornost. V této souvislosti vyjádřila Komise odhodlání vydat prohlášení, že vzhledem k tomu, že znečišťující mikrolátky a mikroplasty představují obecný problém, který není omezen pouze na recyklovanou odpadní vodu, bude pokračovat v úsilí o další řešení této důležité otázky.

Možnost zohlednit rozdíly mezi systémy pro opětovné využívání vody v EU

V souladu s „jednoúčelovým“ přístupem poskytuje uvedený kompromis stanovený v postoji Rady v prvním čtení členským státům, které opětovně využívají vodu pro zavlažování v zemědělství, flexibilitu, pokud jde o organizaci jejich systémů pro opětovné využívání vody. Kompromis zároveň zajišťuje dostatečnou ochranu zdraví lidí a zvířat a ochranu životního prostředí. Článek 5 (Řízení rizik) a článek 6 (Povinnosti týkající se povolení pro recyklovanou odpadní vodu) ve spojení s definicemi příslušného orgánu, koncového uživatele a odpovědné strany podle článku 3 ponechávají členským státům flexibilitu, pokud jde o odpovědnost jednotlivých subjektů v rámci systému pro opětovné využívání vody.

Dále, aby byla zajištěna nezbytná možnost přizpůsobit se místním podmínkám, vymezuje čl. 3 bod 11 místo dodržování hodnot jakožto místo, kde provozovatel zařízení pro recyklaci vod dodává recyklovanou odpadní vodu dalšímu subjektu v řetězci, zatímco v čl. 6 odst. 3 písm. f) se stanoví, že přesné místo dodržování hodnot může být uvedeno v povolení.

A v neposlední řadě poskytuje čl. 7 odst. 3 flexibilitu, neboť upřesňuje, že příslušný orgán v členském státě je odpovědný za to, aby postupem vymezeným v plánu řízení rizik pro opětovné využívání vody rozhodl, že podmínky pro opětovné využívání vody jsou opětovně splňovány.

S ohledem na flexibilitu, kterou postoj Rady v prvním čtení ponechává členským státům a dalším subjektům v oblasti opětovného využívání vody, stanovili spolunormotvůrci v rámci trialogu datum použitelnosti na tři roky po vstupu nařízení v platnost (článek 16).

Další důležité body

Postoj Rady v prvním čtení stanoví několik dalších důležitých bodů, na nichž se zástupci Rady a Evropského parlamentu v rámci trialogů dohodli.

Informování a transparentnost

S ohledem na podporu opětovného využívání vody musí členské státy, v nichž se recyklovaná odpadní voda používá pro zavlažování v zemědělství, organizovat obecné informační a osvětové kampaně o úsporách vodních zdrojů vzniklých díky opětovnému využívání vody pro zavlažování v zemědělství. Aby se zabránilo nepřiměřené zátěži, v článku 9 se stanoví, že členské státy mohou tyto kampaně přizpůsobit míře opětovného využívání vody. Dále se v článku 10 uvádějí informace o opětovném využívání vody, které musí členské státy, v nichž je recyklovaná odpadní voda využívána, z důvodu transparentnosti zpřístupnit veřejnosti on-line nebo jiným způsobem. Tyto informace musí být adekvátní a musí být každé dva roky aktualizovány. Kromě toho se v článku 11 stanoví povinnost zřídit systém pro informace týkající se sledování provádění nařízení.

Přístup ke spravedlnosti

V postoji Rady v prvním čtení se odkazuje na přístup k právní ochraně uvedený v novém 39. bodě odůvodnění, jako je tomu v případě směrnice o plastech na jedno použití. Zohledňuje to skutečnost, že všechny členské státy jsou stranami Úmluvy EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, obecně známé jako Aarhuská úmluva. Vzhledem k tomu, že všechny členské státy EU mají dobře fungující vnitrostátní systémy zajišťující přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, není třeba, aby v nařízení o opětovném využívání vody byly stanoveny zvláštní povinnosti týkající se přístupu k právní ochraně.

Hodnocení a přezkum

Podle čl. 12 odst. 1 musí Komise do 8 let od vstupu nařízení v platnost provést hodnocení a přezkum uplatňování nařízení. Tento článek upřesňuje prvky, z nichž musí být takové hodnocení vycházet. V rámci hodnocení musí Komise posoudit, zda je možné rozšířit oblast působnosti tohoto nařízení na recyklované odpadní vody určené k dalšímu zvláštnímu využití, včetně opětovného využívání pro průmyslové účely. Rovněž musí posoudit, zda je možné rozšířit požadavky nařízení tak, aby se vztahovalo na nepřímé využívání vyčištěné odpadní vody.

IV. ZÁVĚR

Postoj Rady v prvním čtení k nařízení o opětovném využívání vody plně odráží kompromis, jehož bylo dosaženo při neformálních jednáních mezi zástupci Rady a Evropského parlamentu za pomoci Komise. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby Radě navrhl:

– potvrdit toto odůvodnění postoje Rady v prvním čtení a

– zaslat toto odůvodnění postoje Rady Evropskému parlamentu.

Poté, co Evropský parlament přijme svůj postoj ve druhém čtení, čímž schválí postoj Rady beze změn, vstoupí nařízení o opětovném využívání vody v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku EU*.